

Moškričeva značka letos drugače

Občinska zveza prijateljev mladine in osnovna šola Jože Moškrič sta 2. marca v telovadnici šole pripravili prireditev v počastitev dneva šole in zaključka tekmovanja pionirjev za Moškričovo značko. Po krajšem kulturnem programu so pionirji, ki so na posameznih šolah napisali najboljše spise o Moškričevih dramskih in pesniških stvaritvah, prebrali svoja dela. Letos je ta tradicionalna pionirska prireditev v naši občini, tekmovanje za Moškričovo značko, potekalo drugače kot prejšnja leta; deloma zaradi denarja, predvsem pa zaradi iskanja novih oblik tej prireditvi.

»Naš odbor za Moškričovo značko je vse od začetka iskal bolj primerne in zanimive načine tekmovanja, saj vsaka stvar, če se večkrat ponavlja, postane dolgočasna. Tako smo od kviza prešli na vprašanja, letos pa smo se odločili, da pionirji v sedmih in osmih razredih namesto odgovarjanju na vprašanja, pišejo proste

spise na temo Jože Moškrič in njegov čas,« je povedal Stane Keber, predsednik odbora za Moškričovo značko pri naši občinski zvezi prijateljev mladine.

Da bi bilo pionirjem sedmih in osmih razredov naših osnovnih šol lažje pri pisanju, so si še pred tem v Šentjakobskem gledališču ogledali igro Jožeta Moškriča

Razkrinkana morala. Pionirji petih in šestih razredov pa so tudi letos še vedno odgovarjali na vprašanja iz iste teme, iz katere so njihovi starejši vrstniki pisali proste spise. Pika na i tekmovanja za Moškričovo značko pa bo izlet, ki ga bo občinska zveza prijateljev mladine pripravila verjetno konec prihodnjega meseca, udeležili pa se ga bodo pionirji, ki so se v tekmovanju za Moškričovo značko najboljše odrezali.

D.J.

● Eden najboljših spisov

NE BODO ME STRLI,
NE BODO ZLOMILI

Ponedeljek

Danes je zame zelo pomemben dan, čeprav ne veseli. Zvedel sem namreč, da zaenkrat ne smem sprejemati obiskov. Ta novica me je zelo potrla, saj sem ugotovil, da me hočejo na tak ali drugačen način streti, zlomiti moje voljo. Ampak oni ne vedo, da tega ne morejo storiti. Rečejo, začnajo se mi smilili.

Sreda

Ko sem se včeraj zbudil, sem začuden pogledal v odprta vrata, ki so me vabila v svobodo, v tako težko pričakovano prostost. Le za kaj so to storili? Mar je to nova past, ki mi jih vse bolj postavljajo iz dneva v dan? Vstal sem in ko sem se hotel približati vratom, sem se spomnil, da imam rojstni

dan. Ali je mogoče, da so se tudi oni spomnili in mi za darilo ponudijo prostost? Stopil sem na hodnik poln strahu in nekakšne tesnobe v srcu. Ozrl sem se levo in desno in ker nikogar nisem videl, sem stekel pohodniku. Naenkrat je pred mano zrasla ograja, visoka približno dva metra. Skočil sem nanjo in... Zbudil sem se danes zjutraj v sobi, ki mi je bila popolnoma neznana. Pogledal sem na okoli in zagledal moža v belem, ki je nekaj pisal. Ko je opazil, da sem se zbudil, je poklical orožnike in ti so me odpeljali v mojo celico. Povedali so mi, da sem bil v šoku, ker me je stresla elektrika. Nato so šli.

Četrtek

Imel sem strašne sanje. Bil sem ranjen in četa belogardistov me je odpeljala v svojo postojanko. Mučili so me in me zasiljevali, a ničesar nisem izdal. Po dolgem trpinčenju so me ustrelili. Videl sem tudi Pepco v solzah in sina Marjana, kako jo tolaži. Ko sem se zbudil, sem razmišljal in na misel mi je prišlo nekaj nenavadnega: »Napisal bom pesem.« Takoj sem se lotil dela in nastalo je tole:

Ne bodo me strli, ne bodo zlomili,
nove sile se v meni bode.

Sla po življenju raste v meni,
želja po boju me jekleni.

GORAN BREŠČANSKI, 8. c,

OŠ ADOLF JAUHEL

V krajšem kulturnem programu so učenci OŠ Jože Moškrič recitali dela Jožeta Moškriča in Karla Destovnika-Kajuha (Foto: D.J.)

Fotografija, ki sem jo posnel ob železniškem mostu, je prizanesljiva do izrazito nelepih razmer na levem bregu Ljubljane od železniškega mostu do brvi za pešce sredi Most. Pojdite in ogledajte si, kajti na vsej poti naše Ljubljane ne boste našli tako neurejenega brega, tako izrazito slabega odnosa do reke. Oglejte si, le hiša ali dve sta neoporečni. Ob železniškem mostu se po bregu vsipa smetišče, za njim so v bregu vkopani vrtiliki (to še najmanj moti) potem je vzorno urejen breg, naprej pa nasilje za nasiljem. Nove prezidave, dozidave, vse pa se spuščajo še globlje po brežini, ena od druge so si različne, skorajda od vsake pa se vsipajo smetišča, kot bi se zgledovali v kakem barakarskem naselju. Ne moremo reči, da je podoba tega brega podoba naše občine, kajti imamo tudi že lepo urejene soseske, imamo dva prekrasna mostova z okolico – izdelka arhitekta Gabrijelčiča, na žalost pa imamo še več tudi takih podob, kot je ta breg.

Tudi občina mora imeti svoj »imidž«, svojo celostno podobo, občina kot smo mi, pa mora imeti tudi poudarjen odnos do reke. Malo je občin, ki imajo v svojem prostoru dve tako lepi reki kot sta naša Sava in Ljubljana in tako bogato preteklost, povezano z njima. Morali bi biti v občinskem grbu, v naši zavesti in vseh naših razvojnih načrtih. V reki bi si morali ogledovati svojo podobo, se lepšati in zaljšati toliko časa, da bi bili z njo zadovoljni.

S. GERLICA

POGLEJ SE V VODO, PA SE BOŠ VIDEL, KAKŠEN SI

Čeprav je v drugi svetovni vojni ves šolski arhiv pogorel, smo dobili v cerkvenih zapisih in zapisih v šolskem muzeju podatek, da so na Malem Lipoglavu začeli poučevati že leta 1865 v župnijski hištni – večja soba v pritličju – pozneje pa v mežnariji. Prvi učitelj je bil duhovnik Maksimilijan Rumpler. Poučevali so ob nedeljah in sicer poleg verouka tudi pisanje, čitanje in računstvo. V tem obdobju je bilo okoli 90 otrok, ker so razen otrok iz območja današnje krajevne skupnosti k pouku v zasilno šolo hodili še otroci iz Pleš in Zgornje Slivnice. Mežnarija je bila premajhna in jo je moral duhovnik Franc Marešič leta 1894 za nekaj metrov povečati.

Z dopisom kranjskega deželnega sveta Ljubljana z dne 4. aprila 1910 je bila na Lipoglavu ustanovljena Mešana osnovna enorazredna šola za vasi: Mali in Veliki Lipoglav, Brezje, Pance, Sela in Pleše. Prva imenovana učiteljica ob ustanovitvi je bila Roza Pichler. Pouk se je pričel 14. septembra 1910 v mežnariji, kjer je trajal vse do leta 1938. Učili so se v slovenskem jeziku. V tem času je bilo približno 70 otrok. Vaščani in krajevni svet so želeli zgraditi šolsko poslopje.

Prvi komisijski ogled parcele za šolo je bil že leta 1912, vendar parcela ni ustrezala, ker je bila premajhna. Prišla je I. svetovna vojna in misel na šolo je zamrla do konca voje.

Pichlerjeva je bila zelo aktivna in vestna učiteljica. Med I. svetovno vojno je z učenci pletla slamnate kite in zbirala denar za vojske in vojne sirote. Po I. svetovni vojni se je število otrok spet

dvignilo na 70. Leta 1926 je prišlo do drugega lokacijskega ogleda prostora za gradnjo šole. Tokrat je lokacija ustrezala. Lastnik, ki parcele ni hotel prodati, se je pri tožil in uspel. (Po tretjem ogledu leta 1929 Ministrstvo za prosveto v Beogradu pritožbi ugodil.) Šele pri četrtem ogledu nove parcele, kjer šola sedaj stoji, je bila lokacija leta 1930 potrjena. Šolo so začeli graditi v letu 1937. V šolskem letu 1938/39 pa se je začel pouk v novi šolski stavbi. Leta 1941 je bila šola razširjena v dvo-razrednico. Do konca II. svetovne vojne je poučeval le eden učitelj. Leta 1942 je bila šola pož-

gana, uničen ves arhiv in oprema, učitelj pa odpeljan v internacijo. Šola je bila obnovljena leta 1946 in je postala dvoodelčna z dvema učiteljema. V osmih razredih je bilo 70 učencev. Ker je primanjkovalo učiteljev, so se pogosto menjavali.

Občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje je z odločbo, izdano

gana, so poučevali po privatnih hišah, ob lepem vremenu pa tudi v neobnovljeni šoli.

Sedaj so pogoji dela boljši. Učilnici sta svetli, z lakiranim parketom in centralno kurjavo, vendar preveliki. Pogrešamo prostor za telovadbo in nekoliko bolj urejeno okolico šole.

Pokrovitelj šole je Toplarna

Na Lipoglavu so poučevali že pred 124 leti

Kultura je univerzalni jezik

Občinska konferenca SZDL in Občinski svet zveze sindikatov Ljubljana Moste-Polje sta že vrsto let pokrovitelja dejavnosti Slovenskega kulturno-prosvetnega društva Planika iz Ravensburga.

V letošnjem letu smo želeli slovenski kulturni praznik počastiti nekoliko drugače, in sicer predstaviti sredini, kjer živijo in delajo naši ljudje, del slovenske kulturne ustvarjalnosti. V ta namen smo skupno organizirali gostovanje Lutkovnega gledališča Ljubljana v Ravensburgu z dvema predstavama, in sicer s Sapramiško za otroke in Kozlovsko sodbo v Višnji gori za odrasle.

Večerne predstave Kozlovsko sodbo se je udeležil tudi nadžupan mesta Ravensburg, ki je v pozdravnem nagovoru poudaril odprtost mesta za spoznavanje različnih kultur ljudi, ki v njem prebivajo in delajo iz drugih dežel, kakor tudi potrebnost negovanja stalnega stika z matično kulturo.

Težko je opisati veselje naših ljudi po končanih predstavah in vse tiste tople besede, ki so jih izrekli ansamblu Lutkovnega gledališča Ljubljana za prekrasno kulturno doživetje.

Delo društva sloni na entuziazmu in prostovoljnem delu članov. Veliko prostega časa in energije so vložili, da je gostovanje Lutkovnega gledališča uspelo. Menim, da je veselje na obrazih ljudi, ki so prišli na predstave, odtehtalo ves trud, ki je bil vložen za uspešno realizacijo. Reči pa je treba, da bi gostovanje težko organizirali brez pomoči Kulturne skupnosti Slovenije in Koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri Republiški konferenci SZDL Slovenije.

Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi gostovanja, se najtopleje zahvaljujemo.

B. PAPEŽ

Slikarska razstava v MI Zalog

V jedilnici mesne industrije Zalog so v počastitev 8. marca odprli slikarsko razstavo Janeza Zajca, sicer diplomiranega veterinarja v KO-TO Zalog. Naši bralci se ga verjetno spomnijo tudi po prispevkih o nevarnih boleznih živali in drugem izpod njegovega peresa. Janez Zajc pa že vrsto let v prostem času meša barve in slika ter tako teši notranjo potrebo po izpovedovanju tudi kot slikar samorastnik. Ob eni od njegovih razstav je Lojze Adamlje takole zapisal:

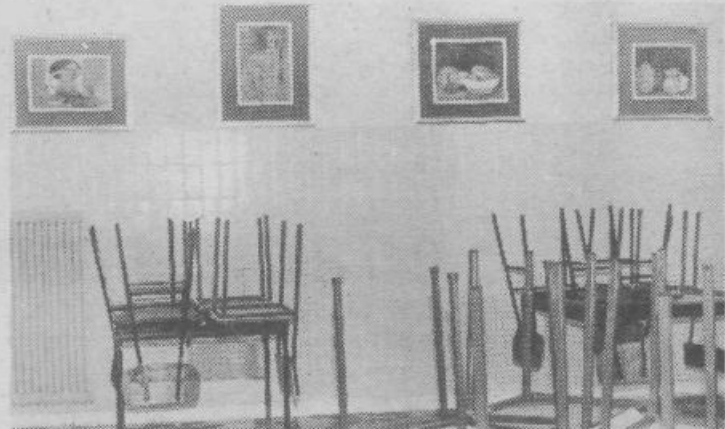
»Likovni amaterizem v Sloveniji dosega velike širine, saj je pred leti začeta akcija izobraževanja preko različnih oblik tečajev dala dobre rezultate. Veliko posameznikov je ob svojem poklicnem delu našlo v likovnem svetu nadgradnjo svoje individualnosti, ki je potrditev našla v naši širši družbi, kakor direktno v delovni sredini, v kateri je

takšen posameznik s svojim kulturnim jazom prispeval nove vrednote. Med te naše likovnike je pred dvema letoma vstopil tudi Janez Zajc, ki je pod mentorskim vodstvom Sava Sovreta v društvu Likovnih samorastnikov Ljubljana našel pot za odkrivanje svojih notranjih svetov, ki vam jih želi predstaviti na razstavi.

Belina slikarske površine je prekrita z mešanico pretežno toplih barv. V okvir je zaprta slikarska studija, ki ni samo to, marveč je tudi odsev občutljive notranjosti človeka, ki ceni drobno črto v stari vazi, ki občuduje svoj lovski klobuk ob jesenskem tihožitju in se bi lahko našteval, kaj vse zbujajo pozornost v Zajčevih kompozicijah podzavesti, ki jo želi prenesti na grundirano površino svojega kartona. Začeta slikarska pot amaterja je torej odprta, zato ji za popotnico zašlimo slikarske svetlobe, ki nam jo bodo vračala dela, ki se bodo še rodila.

Želimo mu uspešno slikarsko pot!

S.G. (Foto: D. J.)

dina ne odhaja množično v dolino, temveč v domačem kraju ustvarjajo družine in gradijo hiše, kar je garancija, da se bo število otrok povečalo.

Od ustanovitve šole do danes je to območje dalo nekaj visokoizobraženih ljudi, ki so delovali v raznih krajih Avstrije in Slovenije, bogatili, negovali in izboljšali slovenski jezik ter sodelovali na raznih znanstvenih področjih. Iz naše krajevne skupnosti so se

izšolali štirje duhovniki (od teh je bil eden doktor in prevajalec), živnoizobraževalci, skladatelji, pisatelji in kmetijski inženir. Da ne govorimo o ljudeh z visoko in srednjo izobrazbo, ki še živijo in so zelo aktivni in delovni.

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo se poleg Prešerna in razvoja šolstva spomnili še naših kulturnih in znanstvenih delavcev, jih predstavili krajanom in razstavili nekaj njihovih del.

Av gust Trplan

● UČITELJI NA LIPOGLAVSKI ŠOLI OD USTANOVITVE DO DANES

1. Roza Pichler	1910 – 1918	(8 let),
2. Minka Celar	1918 – 1919	(1 leto),
3. Angela Šturm	1920 – 1921	(1 leto),
4. Marija Igljč	1921 – 1925	(4 leta),
5. Gusti Lobé-Bernik	1925 – 1939	(14 let),
6. Alojz Trček	1939 – 1942	(3 leta),
7. Avgust Binder	1940 – 1941	(1 leto),
8. Ana Vrbinc	1943 – 1946	(3 leta),
9. Tončka Čuden	1945 – 1948	(3 leta),
10. Štefka Štrk	1946 – 1947	(1 leto),
11. Vida Učakar	1948 – 1949	(1 leto),
12. Albina Ljubič	1949 – 1950	(1 leto),
13. Franc Mole	1950 – 1953	(3 leta),
14. Ana Vrbinc	1953 – 1955	(2 leti),
15. Vera Vidic	1953 – 1963	(10 let),
16. Matilda Bregant	1954 – 1960	(6 let),
17. Ljuba Kerin-Novak	1960 – 1963	(3 leta),
18. Pavel Šramel	1963 – 1971	(8 let),
19. Ivanka Šramel	1963 – 1969	(6 let),
20. Avgust Trplan	1971 – 1988	(17 let),
21. Marija Trplan	1971 –	(18 let) in
22. Marinka Žitnik	1988 –	(1 leto).